

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА ЦАРИНСКАТА УПРАВА ЗА ЈУНИ 2007 ГОДИНА

1. Зајакнување на институционалниот капацитет

Согласно Националната програма за усвојување на правото на Европската унија, Владата на Република Македонија донесе Уредба за применување на регулативите на Европската Комисија за распоредување на одредени стоки во Комбинираната номенклатура (објавена во Службен весник на РМ бр. 76/2007). Со донесувањето на Уредбата се овозможи транспонирање на европските регулативи и понатамошно усогласување на македонското законодавство со законодавството на Европската унија.

Во делот на приближување кон стандардите на системот за зедничкиот транзит на ЕУ, Царинската управа изврши унапредување на националниот домен за транзит, со миграција на податоците за евиденција на излез на стоки од Република Македонија во постапката на транзит и извоз, од старата платформа на база на податоци Informix, во нова централна база на податоци на Oracle платформа.

Во јуни 2007 година се наплатени 3.062 милиони денари (околу 49,78 милиони евра), на име вкупни приходи од увозни давачки, од кои 501 милиони денари (околу 8,14 милиони евра) на име царина и други царински давачки, а 2.484 милиони денари (околу 40,39 милиони евра) на име ДДВ и 77 милиони денари (околу 1,25 милиони евра) на име акцизи. Во споредба со истиот месец 2006 година вкупно наплатените увозни давачки се поголеми за 7,4%.

2. Зајакнување на административниот капацитет

Царинската управа во јуни 2007 година учествуваше во организација на следниве обуки, работилници, семинари и работни средби:

- Во соработка со КАФАО МАК на 02.06.2007 година одржан е семинар на тема „Антикорупција за високото раководство на Царинската управа,.. Истиот семинар е одржан и за 20 царински службеници вработени во царинарниците;
- Во врска со воведувањето на менторската програма, во соработка со КАФАО МАК, а со цел подготовка на менторите за воведување на нововработените на работното место, на 8, 13 и 14 јуни 2007 година одржани се работилници со учество на вкупно 12 предложени ментори;
- Како дел од проектот за „Зајакнување на внатрешната финансиска контрола во РМ“ организирана е обука за тројца вработени од Секторот за материјално финансиски и имотно-правни односи на 06.06.2007 година;
- Во соработка со КАФАО МАК одржани се презентации за креирање на циклус за стратешко и годишно планирање на Царинската управа, кои ќе помогнат во подготвување на нов, поквалитетен и попрецизен стратешки план на Царинската

управа за наредните 4 години. На презентациите учествуваа 35 учесници од повеќе сектори и царинарници;

- Извршена е презентација за измените на Упатството за поедноставени постапки која се одржа на 12.06.2007 година;
- Презентации беа одржани и за измените на Упатството за царински долг во делот за банкарски гаранции кои се одржаа на 07.06.2007 година, а беа наменети за учесниците во царинските постапки кои користат банкарски гаранции;
- Во соработка со КАФАО МАК, организирани се пет обуки за раководителите во царинарниците на тема „Електронско администрирање“ на кои учествуваа 71 вработен во Царинската управа;
- Во соработка со Македонскиот форум за заштита од злоупотреби одржана е работен состанок-презентација на кој учествуваа вкупно 19 учесници од Царинската управа, како и претставници од Министерство за внатрешни работи и правосудните органи;
- Како дел од проектите RACWeB и ELLECTRA-WeB на 19.06.2007 година се одржа работилница на тема „Иницијативи за е-Влада за земјите од Западен Балкан“ на која покрај учесници од Царинската управа учествуваа и претставници од царинските служби на земјите од Западен Балкан;
- Во соработка со Центарот за образование за интелектуална сопственост при Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје, 10 учесници од Царинската управа ја следат обуката „Кон ЕУ стандарди за авторското право и сродните права“ во рамките на ТЕМПУС Проектот. Оваа обука се одржува континуирано, започнувајќи од крајот на март до крајот на јуни;
- Продолжува обуката за изучување на англиски јазик за вработените во Централната управа во организација на Одделението за обука во соработка со КАФАО-МАК;
- Продолжен е и курсот за изучување на француски јазик за царинските службеници кои и досега ја посетуваа оваа настава.

Во текот на јуни 2007 година 22 царински службеници учествуваа на состаноци, семинари, обуки, конференции и студиски посети одржани во странство, како дел од меѓународни проекти и соработка со меѓународни институции и агенции:

- Во соработка со Амбасадата на САД во Скопје 11 царински службеници се испратени на обука наменета за лица од технички служби кои даваат одговор на инциденти што вклучуваат опасни материи. Обуката е реализирана во Западна Вирџинија, САД во периодот 11-22 јуни 2007 година и после обуката царинските службеници се обучени како да реагираат во случај на инцидент со опасни материи на граница;
- Тројца претставници од царинарниците упатени се на курс за ветеринарна проверка на граничните премини, во периодот 18-21 јуни 2007 година во Ливорно, Италија;
- 13-ти состанок на работната група за борба против нелегална трговија со дрога одржан во Букурешт, Романија;
- Учество на 4-та Евроазиска конференција за патен транспорт одржана во Варшава, Полска;
- Учество на работата Комитетот за стабилизација и асоцијација во Брисел, Белгија на 14.06.2007 година, каде што работата и резултатите на Царинската управа во претходните осум месеци се оценети за најуспешни;
- Спроведување на Твининг проект КАРДС-Борба против криминал поврзан со дрога во Унгарија и Холандија;

- Учество на 109/110 сесија на Советот за царинска соработка на Светската Царинска организација во Брисел;
- Учество на 3-тата Конференција на европски царински хемичари;
- Учество на Заедничкиот форум за трансфер на цени на ЕУ, одржан на 28 јуни во Брисел, по покана од Европска Комисија;
- Студиска посета во Кралството Шведска за запознавање со функционирањето на едношалтерскиот систем.

3. Интегритет и борба против корупција

Во текот на мај 2007 година, Царинската управа реализираше 20 внатрешни истраги во своите организациони единици. Внатрешните истраги се спроведени врз основа на различни сознанија и примени информации, а за спроведените истраги се изготвени 14 информации, 2 службени белешки и 4 службени информации¹. Од вкупниот број изготвени информации во јуни, 12 се однесуваат за ненаплатени побарувања на Царинската управа врз основа на донесени решенија од Одделението за царинско управна и прекршочна постапка и застапување пред судовите.

Во јуни се завршени 3 дисциплински постапки против царински службеници, од кои во 2 случаи на царински службеници им е изречена мерка престанок на работен однос во Царинската управа.

4. Транспарентност

Од отворена царинска линија (197) во јуни 2007 година се примени вкупно 5.252 повици или во просек 187 повици на ден, од кои:

- 2 повици А класа (информации за кои се бара неодложна акција од страна на испостава или мобилна екипа) и по истите се превземени активности;
- 4 повици Б класа (информации кои бараат понатамошни испитувања од други организациони единици на Царинската управа) и истите се проследени до Одделението за разузнавање и до мобилните тимови;
- 24 повици Ј класа (информации проследени до Секторот за професионална одговорност, а кои се однесуваат на жалби на граѓани за коруптивно и непрофесионално работење на царинските работници).

5. Спречување на нелегален увоз, извоз и транзит на стока и заштита на права од интелектуална сопственост

На 01.06.2007 година, генералните директори на Царинска управа на Република Македонија и Тутунски комбинат а.д. Скопје, потпишаа Анекс на Меморандумот за соработка склучен помеѓу Царинската управа на Република Македонија и Тутунски комбинат АД Скопје на 17.02.2006 година. Главни цели на Меморандумот за соработка се намалување на нелегалната трговија со производи од тутун, вклучувајќи

¹ Службени информации се изготвени кога по извршените внатрешни истраги постои основано сомнение дека царинските службеници работеле спротивно на позитивните законски одреби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс. Службени белешки се изготвени кога по извршените внатрешни истраги не е утврдено работење на царинските службеници кое е спротивно на позитивните законски одредби, подзаконски акти, оперативни инструкции и етичкиот кодекс.

ја дистрибуцијата и продажбата на фалсификувани и криумчарени цигари и промовирање на ефикасна соработка помеѓу Владата и приватниот сектор. Согласно потпишаниот Анекс, времетраењето на Меморандумот за соработка се продолжува за дополнителни 5 години.

На 14.06.2007 година на граничниот премин Богородица (на македонско-грчка граница) на влез во Република Македонија при царински преглед и контрола на стоката и возилото, во кабината на возилото беше пронајдена следната непријавена, криумчарена стока: 235 парчиња очила за сонце (различни марки), 540 парчиња рамки за очила (различни марки) и еден половен апарат за преглед на очи.

На 17.06.2007 година на влез во Република Македонија на граничниот премин Кафасан (на македонско – албанска граница) при детален преглед на товарно моторно возило, во делот за чување на товарните палети, се пронајдени непријавени и сокриени: една автоматска пушка, еден револвер, 400 парчиња пиштолска муниција 9мм, 215 парчиња пиштолска муниција 38мм, 96 парчиња муниција за пушка 7,65мм, 120 парчиња муниција за пушка 7,62мм, четири оквири за автоматска пушка, еден војнички нож, една футрола за пиштол, една футрола за оквири и еден кожен каиш за носење муниција. Покрај оружјето и муницијата била пронајдена и непријавена - криумчарена следната стока: 11 „Хилти,, (вибро-бормашини) во пластични куферчиња, еден рачен циркулар, две батериски бормашини, четири алуминиумски бандажи и четири автомобилски гуми.

На 07.06.2007 година на граничниот премин Табановце (на македонско - српска граница) при излез од државата, во автобус е регистрирано зголемено ниво на радијација во делот кај патниците. Пејџерот за детекција на радијација, кој е дел од опремата донирана од Амбасадата на САД, укажал на зголемено ниво на радијација. Заеднички тим од царински службеници и инспектори од Дирекцијата за радијациона сигурност извршија прецизно мерење на нивото на радијација при што е констатирано високо ниво на радијација кај еден патник кој изјавил дека бил третиран со радиоактивен јод J-131 на делот на тироидна жлезда на Институтот за патофизиологија и нуклеарна медицина, при клинички Центар – Скопје, за што и поседувал потврда. Вредноста на нивото на зрачење и на поголема оддалеченост од лицето била доста висока. На барање на царинските службеници лицето го напуштило автобусот за да не претставува опасност за останатите патници, а подоцна е предадено на стручни лица од Републичкиот завод за здравствена заштита заради понатамошни постапки и третман.

На ден 11.06.2007 година, царинските службеници на граничниот премин Блаце спречија обид за транзитирање низ Република Македонија на товарно моторно возило натоварено со отпаден бакар и месинг со зголемено ниво на радијација. Товарното моторно возило со македонски регистарски таблички било натоварено и пломбирано во Косово, а стоката била наменета за фирма од Италија. При влез на возилото во Република Македонија, пејџерот за детекција на радијација на царинскиот работник сигнализирал дека постои зголемено ниво на радијација, многу повеќе од нормалните вредности, а радиоактивниот извор бил детектиран во предниот дел од товарот, кон возачката кабина. Возилото веднаш беше дислоцирано на безбедна оддалеченост и сигурно место, и обезбедено од секако доближување на други лица до него. Со спектрометарска анализа е утврдено дека се работи за радиоактивен извор кобалт Со-60. По спроведени консултации со Дирекцијата за радијациона сигурност на Република Македонија, Царинската управа го врати товарното моторно возило назад во Косово. И во овој случај зголеменото ниво на радијација е откриено со помош на пејџерите за радијација донирани од Амбасадата на САД.

Во текот на јуни мобилните тимови на Царинската управа продолжија со интензивни активности и извршија контроли на вкупно 1.042 возила, од кои 387 камиони, 41 автобуси и 614 патнички возила на повеќе гранични премини и во внатрешноста, при што се заплени разни стоки (цигари, алкохол, автоделови, текстил, како и фалсификувана стока од повеќе трговски марки).

При редовни контроли на превозни средства, стока и патници на граничните премини и во внатрешните царински испостави, царинските службеници во јуни открија повеќе обиди за недозволен пренос на стока, и притоа запленија:

- 155.540 парчиња цигари,
- 2.285 парчиња текстилна стока,
- 9.802 пара обувки,
- 515 куфери,
- 53 женски ташни,
- 143 парчиња бижутерија,
- 5.000 дијаболи за пушка,
- 800 кг домашно обработен тутун,
- 293,930 кг сувомеснати производи и свежо месо,
- 6.000 парчиња CD,
- 80 запалки,
- 1 машина за перење на алишта,
- 1 машина за молзење млеко,
- 3 LCD телевизори,
- 1 рачен циркулар,
- 1 аголен циркулар,
- 1 брусилка,
- 1 кафемат,
- 1 компресор за перење коли,
- 1 сушална,
- 1 алуминиумска тенда,
- 1 фрижидер,
- 250 пластични канти за сирење,
- 8 гасни пушки за боја,
- 12 винкли за метална конструкција,
- 70 броја железно скеле,
- 1 компјутер,
- 1 појачало,
- 1 ЦД плеер,
- 1 мотоцикл,
- 6.612 парчиња различна стока (квачи, бормашина, хилта, пумпа за парно, колена за цевки, спојници, распрскувачи за наводнување, вентили, лекови, стиропорни чинии, силикони, детергент за садови, пластични штипки, половни гуми) и
- странски средства за плаќање во износ од 202.455 евра.

Во текот на јуни изготвени се вкупно 124 решенија за дополнителна наплата на помалку пресметан царински долг во вкупен износ од 15.653.950,00 денари (околу 245.536 евра).

При спроведување на Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост во јуни 2007 година се откриени 11 случаи на обиди за повреда на право од интелектуална сопственост, со следната структура на фалсификувани производи:

- 5 пара шорцеви со ознака PUMA,
- 150 пара патики, 480 пара чорапи, 30 парчиња бермуди и 6 парчиња тренерки со ознака NIKE,
- 300 пара патики, 480 пара чорапи, 19 парчиња тренерки, 665 комплекти дресови, 376 парчиња шорцеви со ознака ADIDAS,
- 170 парчиња маици со ознака CONVERSE,
- 10 парчиња тренерки и 29 пара бермуди со ознака REEBOK,
- 1.050 парчиња долен веш, 103 комплекти машки одела и 111 парчиња очила за сонце со ознака HUGO BOSS,
- 120 парчиња долен веш, 8 парчиња маици и 528 парчиња очила за сонце со ознака ARMANI,
- 14 парчиња бермуди и 396 парчиња очила за сонце,
- 22 парчиња бермуди, 200 парчиња блузи, 70 парчиња долен веш, 12 парчиња фармерки, 100 парчиња кошули, 404 парчиња очила за сонце, 45 пара влечки со ознака DOLCE & GABBANA,
- 1.800 парчиња маици со ознака LACOSTE,
- 12 парчиња фармерки со ознака TOMMY HILFIGER,
- 22 комплекти машки одела и 518 парчиња очила за сонце со ознака GUCCI,
- 14 парчиња фармерки, 80 парчиња кошули и 8 парчиња маици со ознака LEVIS,
- 52 парчиња маици, 146 парчиња очила за сонце, 11 парчиња фармерки, 30 парчиња долен веш и 9 парчиња шорцеви со ознака DIESEL,
- 3 парчиња фармерки и 10 парчиња маици со ознака ENERGIE,
- 576 парчиња бензин за запалки со ознака ZIPPO и
- 6.000 парчиња CD со ознака PRINCO.

Што се однесува до барањата за превземање на царински дејствија согласно Законот за царински мерки за заштита на правата од интелектуална сопственост во јуни 2007 година се прифатени 17 нови барања за превземање на царински дејствија за следните трговски марки: CALVIN KLEIN; EMOTION; GAS; LAURA BIAGIOTTI; ARMANI JEANS; COLMAR; "device VO pocket jeans and ARMANI Jand jeans figure"; A I XARMANI EXCHANGE; "EA in a circle", "EA7 in particular writing"; MANIA, ARMANIMANIA; GA stylized; EMPORIO ARMANI; GIORGIO ARMANI; ROMA; JOOP; GOLGATE; PARTNER.

На 11.06.2007 година на депонијата во Струмица се изврши уништување и спалување на 2.777 парчиња заплени текстилни и козметички производи од повеќе заштитени трговски марки за кои по завршување на постапката согласно Законот за царински мерки за заштита на права од интелектуална сопственост, се потврди дека се фалсификат и претставуваат повреда на право од интелектуална сопственост. Предметната стока што беше уништена е со потеклото од Турција, Кина и Грција и била пријавена во транзитна и увозна постапка на ЦИ Струмица, ЦИ Ново Село и ЦИ Дојран, а се состои од: 950 парчиња капи со ознака на трговска марка NIKE, 596 парчиња маици PUMA, 250 парчиња маици NIKE, 222 парчиња хеланки PUMA, 217 парчиња хеланки ADIDAS, 115 парчиња блузи NIKE, 21 пара тренерки ADIDAS, 23 парчиња блузи PUMA, 23 парчиња блузи TOMMY HILFIGER и 360 парчиња парфеми DAVIDOFF. Уништувањето на фалсификуваната стока беше спроведено под царински надзор и транспарентно со присуство на претставници на застапниците на овие познати брендови и претставници на медиумите.

За откриените обиди за недозволен пренос на стока, како и за останатите недозволените постапувања, изготвени се 106 записници за сторен царински прекршок, а од МВР се примени 35 пријави за царински прекршок. Врз основа на записниците и пријавите во

текот на месец јуни поднесени се 141 барање за поведување на прекршочна постапка и 9 за кривична постапка.

6. Меѓуинституционална, меѓународна соработка и проекти

На 14.06.2007 година во Брисел, се одржа четвртиот состанок на Комитетот за стабилизација и асоцијација меѓу ЕУ и Република Македонија, на кој учествуваше и директорот на Царинската управа на Република Македонија. Во презентацијата на активностите и резултатите на Царинската управа во изминатиот период посебен акцент беше ставен на активностите за усогласување на националното законодавство со законодавството на ЕУ, спречување на корупцијата, борба против нелегалната трговија и заштитата на правата на интелектуална сопственост, заштита на животната средина и општеството, зајакнување на институционалниот капацитет, наплата на приходи и соработка со бизнис заедницата.

Во периодот од 4 до 15 јуни 2007 година, беше реализирана дијагностичка мисија од страна на Светската царинска организација во Република Македонија во врска со Рамката на стандарди за безбедност и олеснување на меѓународната трговија. Целта на дијагностичка мисија беше: да изврши стратешка проценка на способноста на Царинската управа за спроведување на реформи и модернизација; да обезбеди совети за имплементација на Рамката на стандарди за безбедност и олеснување на трговијата и да обезбеди стратешка насока за спроведување на идните активности. Како резултат од спроведената дијагностичка мисија, претставниците на Светската царинска организација (членови на дијагностичкиот тим) изработија извештај во кој е разработена стратешка анализа на недостатоците (gap analysis), како и моменталната состојба и препораки за идно дејствување во поглед на имплементацијата на Рамката на стандарди за безбедност и олеснување на меѓународната трговија.

На 20 јуни 2007 година во просториите на Царинската управа, се одржа Втор работен состанок на Управниот Комитет за Техничка соработка меѓу Царинската управа на Република Македонија и Генералниот директорат за даноци и царини на Холандија. Со цел за продолжување на соработката меѓу двете царински служби, на овој состанок се дефинираа активностите за следната година со прифаќање на прецизен распоред на семинари и обуки во следните области: увоз за облагородување, заштита на права од интелектуална сопственост, царинска вредност и потекло на стока. Според новиот план на активности предвидено е Програмата за техничка помош да продолжи до крајот на 2009 година.

На 20.06.2007 година во посета на Царинската управа на Република Македонија присуствуваше царинското аташе на Република Франција со седиште во Загреб, задолжен за земјите од Југоисточна Европа. На состанокот се истакна досегашната успешна соработка помеѓу Царинските управи на Република Македонија и Република Франција и се постигна начелна согласност за техничка помош од страна на Царинската управа на Република Франција во делот на обуки на царински кучиња и нивни водичи.

Со цел олеснување и поедноставување на граничните формалности и долж Коридорот 8 (Mezzogiorno-Balkan Area Customs Project), беше реализирана прва мисија на проектот од страна на експерти од италијанската царина во периодот од 11 до 13 јуни 2007 година. Во рамките на посетата, на граничниот премин Деве Баир (на македонско-бугарска граница) се одржа работен состанок на кој беа разгледани можностите за пообемна сообраќај на граничниот премин и објективните услови за

реализирање на царинската постапка. Првичното мислење на претставниците на проектот Mezzogiorno-Balkan Project Corridor 8 е позитивно во однос на можностите за реализација на проектот. По оваа посета ќе следи втора мисија во периодот 4-5 јули 2007 година.

Со оглед на фактот што Царинската управа на Република Македонија е во подготовка за пристапување и имплементација на Конвенцијата за заеднички транзит и Конвенција за поедноставување на формалностите при трговија со стока, во рамките на Техничката поддршка на Царинска управа на Република Македонија преку Канцеларијата за царинска и фискална помош на Македонија (КАФАО МАК), а како дел од КАРДС Програмата на Европската Комисија во периодот од 17-23 јуни 2007 година се реализираше студиска посета на Царинската Администрација на Република Словачка, со цел да се извршат обуки, презентации, за подобро запознавање со активностите во поглед за имплементирање на Конвенциите.

Во рамките на процесот на воведување на едношалтерскиот систем во Република Македонија, како исклучително важна фаза за негово правилно функционирање, поврзување на владиниот, јавниот сектор и стопанските субјекти како и нивна взаемна комуникација претставува процесот на хармонизација и стандардизација на документите кои се користат во постапката увоз, извоз и транзит. Овој процес ги опфаќа и сите други документи кои се користат во современата трговија и транспорт и претставуваат пропратна документација кон царинските документи. За поуспешно спроведување на овој процес во периодот од 25 до 29 јуни во Република Македонија престојуваше експерт од Царинската управа на САД. Експертот пред пошироката институционална и бизнис заедница на Република Македонија одржа обука за концептот за хармонизација на трговските податоци и едношалтерскиот систем во светски рамки. Исто така беа одржани повеќе работни средби за запознавање и примена на модели за стандардизација на податоците, и тоа на Свестката царинска организација (WCO Data model) и на Организацијата на обединети нации (UNTDDED).

Како резултат на активностите за реализација на Проектот за воведување на едношалтерски систем и контрола при единствено застанување (ЕС/КЕЗ) во Република Македонија, во организација на USAID, Проектот ВЕА и Проектот за човечки и институционален развој (World Learning), претставници од Царинската управа, остварија студиска посета на Царинската управа на Кралството Шведска, со цел запознавање со моделот, функционалноста и искуствата од имплементацијата на Едношалтерскиот систем, како и идните планови и активности за развој.